

NOTA DE PREMSA

Nou Barris impulsa la retirada de tota la simbologia franquista del districte

El Govern encarrega al Grup d'Història Nou Barris – Can Basté un cens de plaques d'habitatges construïts durant el franquisme i altres símbols que perduren avui dia en espais privats d'ús públic per procedir a la seva retirada

A més, es revisarà el nomenclàtor del Districte per obrir-lo a persones, entitats i associacions defensores de llibertats i a víctimes del feixisme, i es duran a terme actes i exposicions vinculats a la memòria històrica

Aquestes i d'altres accions formaran part d'una Mesura de govern de dignificació de la memòria històrica de Nou Barris que es definirà conjuntament amb les entitats, associacions, veïnat i grups polítics

Nou Barris inicia un procés per identificar i retirar tota la simbologia franquista que encara avui dia perdura al districte. L'equip de Govern ha decidit impulsar un conjunt d'accions que tenen com a objectiu eliminar qualsevol referència al franquisme que transmeti valors contraris a la democràcia, la llibertat i la solidaritat. En definitiva, es tracta de garantir que l'espai públic sigui un entorn de socialització i educació on es posin en valor les tradicions populars i democràtiques. Aquest matí, el primer tinent d'alcalde, Gerardo Pisarello, i la regidora de Nou Barris, Janet Sanz, han explicat la iniciativa.

Sanz ha expressat que "estem parlant d'actuacions que són senzilles i que suposen pocs recursos, però que alliberen de la simbologia franquista que ens recorda temps autoritaris i feixistes" i ha afegit que la tasca de retirada de la simbologia franquista es vol dur a terme "mitjançant un pla d'ocupació per oferir la possibilitat que persones aturades del districte puguin col·laborar en aquesta feina de manera remunerada". Finalment, i pel que fa a canvis de nomenclàtor, la regidora ha recordat el compromís de l'equip de govern amb el canvi de nom de la plaça Lluçmajor per plaça de la República i ha afirmat que ara s'iniciaran els treballs, conjuntament amb els veïns, per poder dur-lo a terme.

El primer tinent d'alcalde ha remarcat que "volem defensar no només la memòria reparativa sinó també la propositiva, que recordi a tots aquells que van lluitar contra el franquisme" i ha afegit que "cal recordar que la democràcia és un bé que tenim a la ciutat, que ha vingut gràcies a la lluita de molta gent al carrer i que ho han aconseguit de manera coral". A més, Pisarello ha afirmat que "això forma part d'una política de ciutat que estem treballant a nomenclàtor per recuperar moltes memòries amagades i oblidades en aquests temps. La memòria antifranquista, evidentment, però també la memòria llibertària o la feminista".

El Districte considera que les referències franquistes a l'espai públic són una infracció moral envers la memòria de les víctimes del feixisme i d'aquelles persones que van patir la repressió de la dictadura a l'Estat entre 1936 i 1975. A més, entén com a propi el malestar dels veïns i veïnes davant aquesta realitat.

Una sensibilitat que es va fer ben visible en el Consell Plenari del Districte del 8 d'octubre, en què membres de l'Assemblea de Joves de Nou Barris 'La Miliciana' van mostrar diverses plaques franquistes que es conserven en edificis construïts durant la dictadura i van reclamar-ne la retirada.

Inventari i retirada de plaques

Per això, i atenent també a l'obligació que tenen les administracions públiques en matèria de memòria històrica, l'equip de Govern posa en marxa un seguit d'actuacions que es presentaran en el proper Consell Plenari del Districte del 2 de desembre i que està previst que es realitzin durant el 2016.

En primer lloc, s'encarregarà al Grup d'Història de Can Basté –entitat del districte amb experiència i llarg recorregut en l'àmbit de memòria històrica– l'elaboració d'un catàleg que localitzi i classifiqui tota la simbologia franquista que es conserva avui dia, la gran majoria plaques d'habitatges privats.

Un cop inventariades i documentades, s'adreçarà una carta a les comunitats de propietaris dels edificis on s'indicarà la voluntat del Govern de retirar-les. Se'ls donarà un termini de resposta, i se'ls informarà que l'Ajuntament es farà càrrec de la retirada de la placa i de l'arranjament de l'espai on estava col·locada. En cas de no rebre resposta, l'Ajuntament entendre que la comunitat és favorable a la retirada de les plaques, que es durà a terme un cop finalitzat el termini establert i d'acord amb la Llei 52/2007 de Memòria Històrica.

Context i marc normatiu

L'inventari que s'elaborarà actualitzarà les dades referents a Nou Barris que es disposen actualment. Provenen d'un detallat cens de ciutat elaborat el 2005 –i actualitzat el 2008– per la historiadora de la Universitat de Barcelona (UB) Pilar Mateo sota encàrrec municipal. Els principals elements inventariats per l'estudi són plaques d'habitatges construïts durant el règim franquista, i també s'hi descriuen relleus, rètols pintats, monuments, làpides, retolació de carrers, mobiliari urbà i escultures.

Des de la redacció d'aquest catàleg, s'ha retirat de la ciutat la major part de monuments i rètols, però encara queden moltes plaques d'habitatge VPO repartides per Barcelona. El cens de 2008 les xifrava en 4.361, i Nou Barris era el segon districte amb més plaques de la ciutat, amb un total de 706. A més, llavors el districte encara conservava 23 plaques d'habitatge més corresponents a promocions de l'Obra Sindical del Hogar (OSH) i 30 símbols no corresponents a plaques.

Pel que fa al marc normatiu, la Llei 52/2007 de 26 de desembre de Memòria Històrica va convertir les administracions públiques i, en aquest cas l'Ajuntament, en responsable de la retirada dels símbols presents en tots els edificis de titularitat municipal, places, parcs i jardins. Això va permetre desterrar de la ciutat i dels edificis públics tots els monuments, escultures i relleus franquistes. Destaquen el monument a la Victòria de la plaça Joan Carles I; als Caiguts a l'avinguda Josep Tarradellas i al Fossat de Santa Elena, al castell de Montjuïc; i els escuts que es conservaven a l'edifici de capitania militar del passeig de Colom i a la caserna del Bruc.

A Nou Barris, l'Ajuntament va retirar la inscripció franquista que hi havia al monument del Grup Carlos Trias –nom del darrer cap provincial del Movimiento a Barcelona–, inaugurat l'any 1970 al carrer d'Artesania, on va construir-se el darrer grup de cases inaugurades a la Guineueta a càrrec del Patronato Oficial de la Vivienda. En ser una propietat privada d'ús públic, el monòlit, però, continua en peu.

Actualment, no consta que existeixi a Barcelona cap escultura ni símbol franquista a l'espai públic. Però encara sobreviuen desenes de plaques i símbols en espais privats d'ús públic o similars de la ciutat, com ara esglésies i cementiris, i moltes d'aquestes estan repartides per Nou Barris.

La Llei de Memòria Històrica indica que els privats s'han d'adequar al que marca la norma, i, en cas de no fer-ho, l'administració els podrà retirar les subvencions i ajudes públiques. El text, a més, no cedeix la iniciativa exclusivament al particular, sinó que insta les administracions a prendre les mesures oportunes per tal que es retirin

els símbols.

No obstant, el Districte considera que el simple fet de condicionar l'accés dels particulars i col·lectius i entitats privades a subvencions públiques no és suficient, i per aquest motiu impulsarà proactivament l'eliminació del llegat del franquisme que continua visible al territori.

Altres actuacions

A més de la retirada de plaques i símbols, el programa inclou revisar el nomenclàtor del Districte per obrir-lo a persones, entitats i associacions defensores de llibertats i protagonistes de diferents lluites, i a les víctimes del feixisme, com els assassinats, exclosos, vençuts, resistents, deportats i exiliats. En aquest sentit, es realitzaran estudis de viabilitat sobre el canvi de nomenclàtor d'alguns espais.

Paral·lelament, es realitzaran tota una sèrie d'actes envers la memòria històrica de Nou Barris. Entre ells, hi haurà un acte commemoratiu a la plaça de Salvador Antich i una exposició del fotògraf Kim Manresa sobre els barris de Nou Barris de 1973 a 1983. A més, es potenciaran les rutes històriques pels barris.

Aquestes iniciatives formaran part d'una ambiciosa 'Mesura de Govern de Dignificació de la Memòria Històrica de Nou Barris' que el Govern del Districte impulsarà i bastirà a través del treball conjunt i les aportacions de totes les entitats, associacions, i col·lectius veïnals del territori, així com amb els grups polítics.

Una política de ciutat

A nivell de ciutat, el Govern municipal ja ha endegat un conjunt d'accions vinculades a fer visible la memòria històrica i democràtica, el rebuig del franquisme i la lluita contra la impunitat. En el marc del 20N, la Comissió de Presidència, Drets de Ciutadania, Participació i Seguretat i Prevenció va presentar una declaració institucional per condemnar la dictadura franquista.

A més, l'Ajuntament estudia com personar-se a la querella pels bombardejos sobre la ciutat que va protagonitzar l'aviació feixista italiana durant la guerra civil i ha expressat també el seu suport a la querella que s'instrueix a l'Argentina pels crims del franquisme.

Servei de premsa de l'Ajuntament de Barcelona
<http://www.bcn.cat/premsa>